

Stanisław Koziej

**MIĘDZYKRAJOWE I KRAJOWE
UWARUNKOWANIA
BEZPIECZEŃSTWA POLSKI**

PLAN

- **Środowisko hybrydowej zimnej wojny**
- **Dylematy sojusznicze**
- **Krajowy system bezpieczeństwa**

ŚRODOWISKO

SYNTEZA ZMIANY STRATEGICZNEJ

- Nastąpiła **systemowa zmiana strategiczna**. Aneksja **Krymu** zakończyła okres pozimnowojenny w stosunkach bezpieczeństwa między Rosją i Zachodem
- Wojna zastępcza (proxy war) między Rosją i Zachodem w **Syrii** rozpoczęła praktycznie (zapowiadany werbalnie przez Rosję od dekady) okres konfrontacji politycznej w celu rewizji pozimnowojennego ładu międzynarodowego
- W rezultacie rewizjonistycznej (co do celów) i konfrontacyjnej (co do metod) polityki Rosji wobec Zachodu znaleźliśmy się w okresie nowej, z uwagi na jej treść – **hybrydowej zimnej wojny**

ŚRODOWISKO BEZPIECZEŃSTWA EUROTALANTYCKIEGO: OGNISKA WYZWAŃ I ZAGROŻEŃ

5

Wyzwania transatlantyckie:
niepewność co do USA?

Wyzwania wewnątrz europejskie
(kryzys integracji,
migracje, terroryzm
wewnątrz europejski?)

**Kryzys w Europie
Wschodniej:**
(neoimperialny zwrot
strategiczny Rosji,
rewizjonizm jako cel i
konfrontacja polityczna
jako metoda. To nowa
jakość: kończy
pozimnowojenną erę
kooperacji.
Wojna hybrydowa,
agresja poniżej progu
wojny)

Obszar euroatlantycki

**Kryzys na Bliskim
Wschodzie i Afryce**
(ISIL, migracje.
Brak strategii.
Interwencja Rosji)

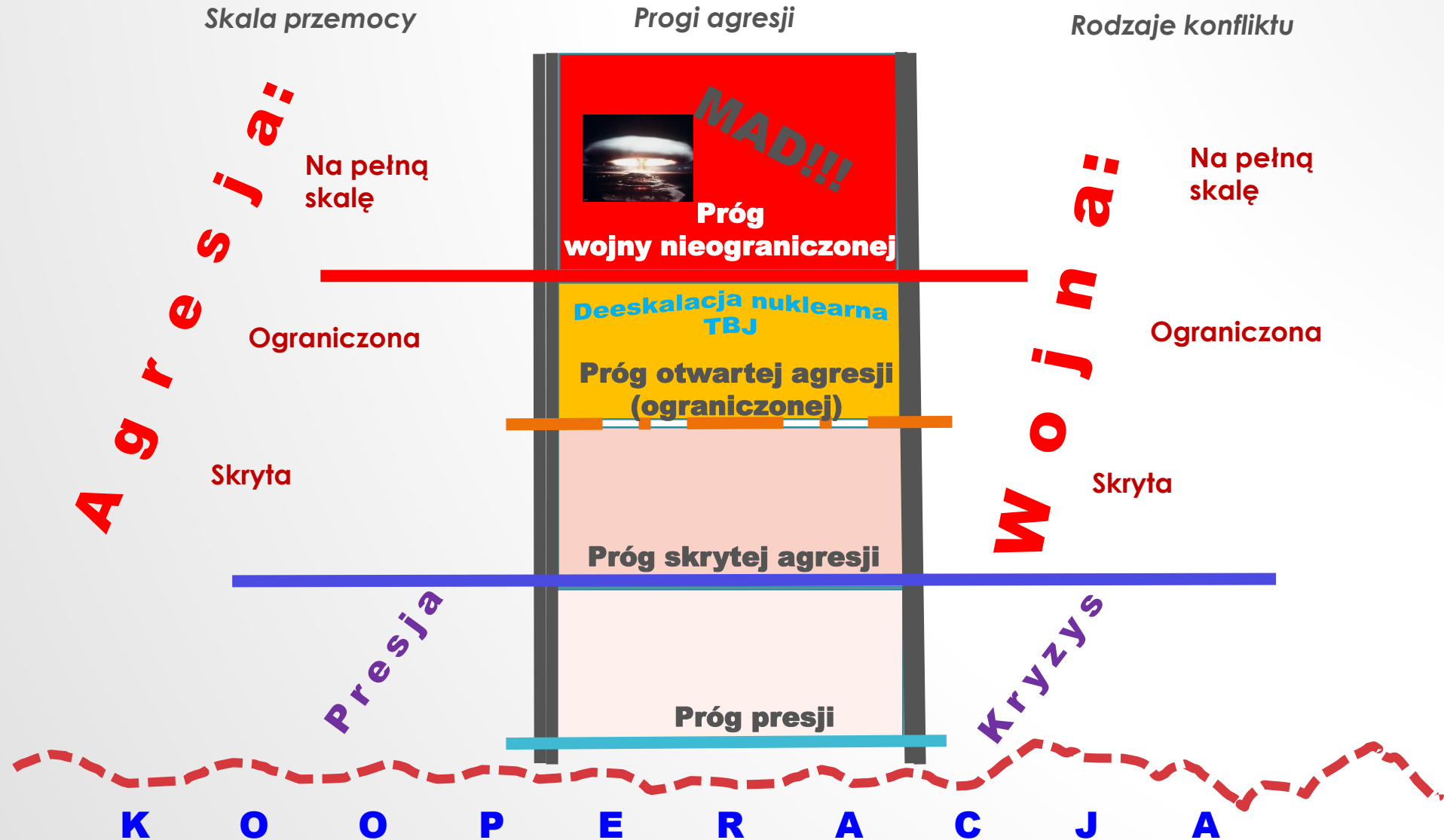
STRATEGICZNY ZWROT ROSJI

- **Od wystąpienia W. Putina w **Monachium** (2007r.) po nową doktrynę militarną (2014 r.) i strategię bezpieczeństwa narodowego (2015 r.)**
- **Strategia sankcjonuje i utrwała **anty Zachodni kurs Rosji** (USA, NATO, UE - wyłącznie jako zagrożenia)**
- ****Kraje poradzieckie** jako strefa wpływów, ich ograniczona suwerenność, możliwość użycia siły przeciwko nim (presja polityczno-strategiczna)**

ROSYJSKA PRAKTYKA STRATEGICZNA

- **Wojna z Gruzją/2008 i kryzys gazowy/2009 r.** – pierwsze testy (zbrojny i ekonomiczny) polityki neoimperialnej
- **Wojna z Ukrainą** – rzucenie wyzwania Zachodowi: koniec ery pozimnowojennej
- **Interwencja w Syrii** - wyzwanie ponadregionalne: początek nowej zimnej wojny
- **Presja na kraje bałtyckie**

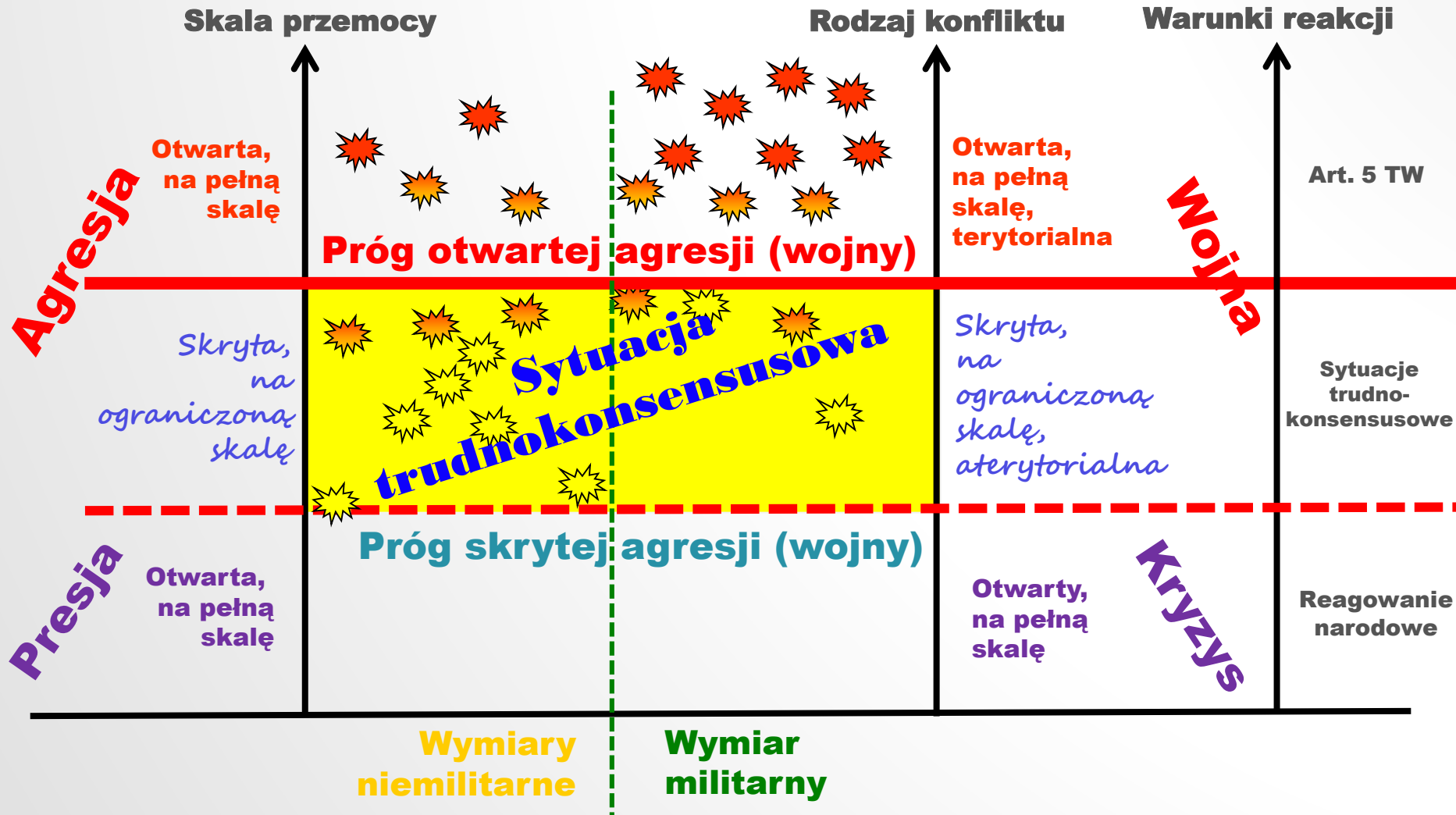
HYBRYDOWA ZIMNA WOJNA: „stopnie eskalacji”

PRESJA POLITYCZNO-MILITARNA

- **Agresywna dyplomacja (coercive diplomacy)**
- **Wojna informacyjna – dezinformacja, propaganda, media, media społecznościowe ...**
- **Cyberkonfrontacje – cyberdywersja, groźba cyberwojny**
- **Szantaż ekonomiczny (np. energetyczny, sankcje)**
- **Manewry wojskowe**
- **Prowokacyjne incydenty wojskowe**
- **Wojny zastępcze (proxy wars)**

AGRESJA PONIŻEJ PROGU WOJNY: sytuacja trudnokonsensusowa

AGRESJA OGRANICZONA POD PARASOLEM TAKTYCZNEJ BRONI NUKLEARNEJ

WOJNA NA PEŁNĄ SKALĘ

- **Bardzo mało prawdopodobna.**
Bezpiecznikiem jest nuklearna zasada MAD (zasada wzajemnego gwarantowanego zniszczenia)
- **Nie można jej jednak zupełnie wykluczyć: może być następstwem niekontrolowanej eskalacji („wymknięcia się spod kontroli”) wojny ograniczonej, dywersji cybernetycznej „strony trzeciej” w systemach kierowania bronią jądrową, awarii technicznej lub błędu ludzkiego**

A faint, light-colored world map is visible in the background, showing the outlines of continents and oceans. The map is centered on the Atlantic Ocean, with North and South America on the left and Europe, Africa, and Asia on the right.

SOJUSZE

NATO: SZANSE I RYZYKA

- **Newport/2014**
 - **zwrot od ekspedycyjności do obrony kolektywnej, operacyjne ubezpieczenie wsch. flanki (manewry, szpica, dowództwa)**
- **Warszawa/2016**
 - **strategiczne wzmocnienie wsch. flanki (rotacyjna ciągła obecność: czata)**
- **Bruksela/2017 (?)**
 - **co z USA?, 2%, tandem NATO+UE, info/cyber/obrona, nowa koncepcja strategiczna?**
 - **wobec Rosji: odstraszanie + dialog**

KWADRYGA ODSTRASZANIA SOJUSZNICZEGO

SIŁY NUKLEARNE: strategiczne – doktryna MAD, taktyczna broń jądrowa w Europie – wzmocniony program „nuclear sharing”)

SIŁY KONWENCJONALNE: wysunięta obecność („czata”), siły reagowania (w tym „szpica” – z doktryną uprzedzającego rozwinięcia), siły wzmocnienia (plany ewentualnościowe i weryfikujące je manewry)

Odstraszanie w warunkach hybrydowej zimnej wojny

POTENCJAŁ INFORMACYJNY: konieczność zbudowania strategii i potencjału walki informacyjnej (system komunikacji strategicznej, cyberobrona: współpraca NATO-UE)

@SKOZIEJ

ODPORNOŚĆ STRATEGICZNA : obrona powietrzna, w tym p/rakietowa (zdolności A2/AD); operacyjne przygotowanie terytorium; ochrona i obrona ważnych obiektów infrastruktury krytycznej; potencjał mobilizacyjny; przygotowanie państwa podziemnego, w tym zbrojnego oporu/dywर्सji, na terytoriach okupowanych; system ochrony ludności w warunkach wojny; powszechna edukacja w sprawach bezpieczeństwa

Nuclear Sharing

Program NATO wspólnego używania broni jądrowej przez USA i europejskich sojuszników niemających własnych arsenałów odstraszania nuklearnego

Państwo gospodarz rozmieszczenia bomb jądrowych USA	Baza sił powietrznych	Liczba bomb jądrowych USA	Samoloty państwa gospodarza zdolne przenosić bomby jądrowe USA	
			obecnie	planowana nowa generacja
 BELGIA	Kleine Brogel	10–20	F-16 koniec żywotności w latach 2023–2031	decyzja niepodjęta
 HOLANDIA	Volkel	10–20	F-16	F-35
 WŁOCHY	Aviano	w przybliżeniu 50	Tornado	F-35
	Gheddi	20–40		
 NIEMCY	Büchel	20 lub więcej	Tornado do 2020 roku	po 2020 roku brak – Tornada będą zastąpione Tajfunami bez zdolności przenoszenia bomb jądrowych USA
 TURCJA	Incirlik	50–90	F-16	F-35
RAZEM	5 państw 6 baz	160–240 bomb – najbardziej prawdopodobnie 180		

UNIA EUROPEJSKA: Globalna Strategia WPZiB/2016

Shared Vision, Common Action:
A Stronger Europe

A Global Strategy for the
European Union's Foreign And Security Policy

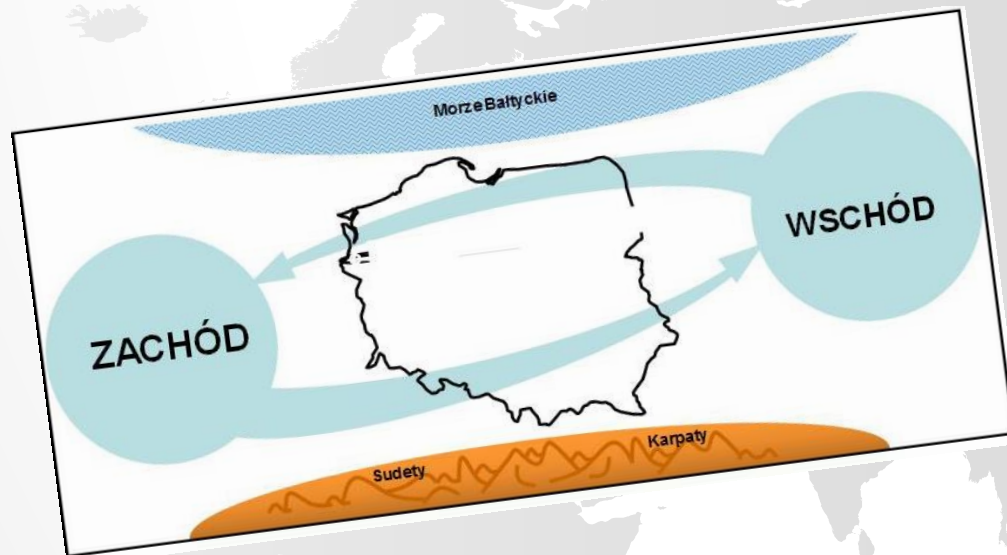

- **MISJA:** promowanie pokoju, zapewnianie bezpieczeństwa i dobrobytu oraz budowanie ładu globalnego
- **PRIORYTETY:** bezpieczeństwo UE, odporność na pld. i wsch., podejście zintegrowane, kooperatywne łądy regionalne, ład globalny
- **WARUNKI SKUTECZNOŚCI:** wiarygodność, zdecydowanie, spójność
- **DALSZE KROKI:** nowelizacja strategii sektorowych, przeglądy strategii globalnej

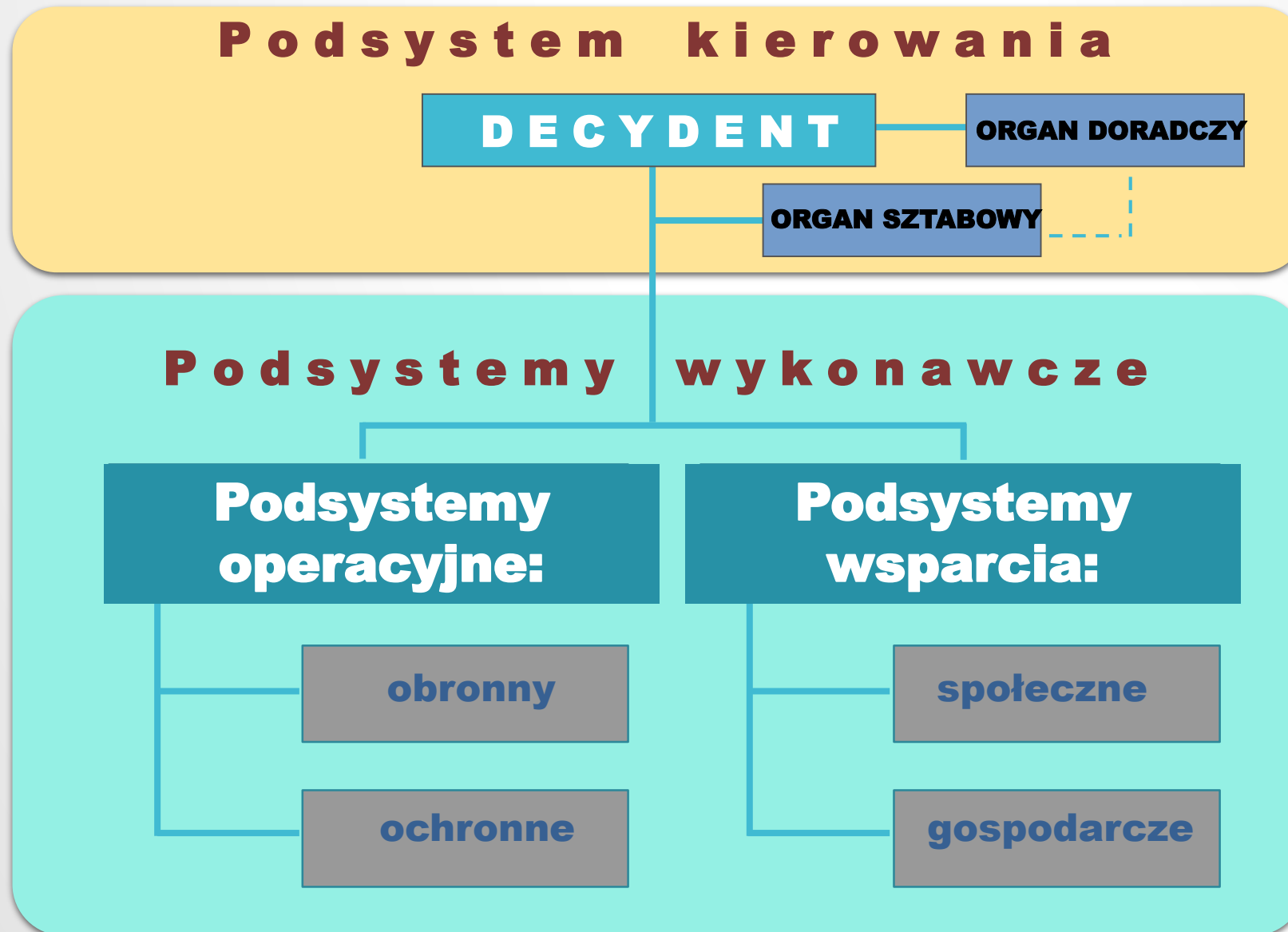
UNIA EUROPEJSKA: PERSPEKTYWA

- **Wspólna obrona (EUO):** docelowo tak, jeśli tak postanowi Rada Europejska. Teraz możliwe bliższe (wzmocnione) współdziałanie obronne części członków (wzajemna pomoc wojskowa i cywilna w razie agresji bezpośredniej) - państwa te na co dzień realizują tzw. współpracę strukturalną (*Strategia Globalna to akcentuje*)
- **W sumie:**
 - **NATO- bis? – NIE;** *chyba że NATO miałyby się rozpadać!!!*
 - **UE dwóch kręgów (prędkości, poziomów)? – RYZYKO;** *dlatego potrzeba przyjęcia strategii/doktryny CSDP*
 - **Tandem NATO/UE? – TAK;** *rozwiązanie optymalne!*

POLSKA

System bezpieczeństwa narodowego

KRAJOWE RYZYKA: zerwanie ciągłości strategicznej

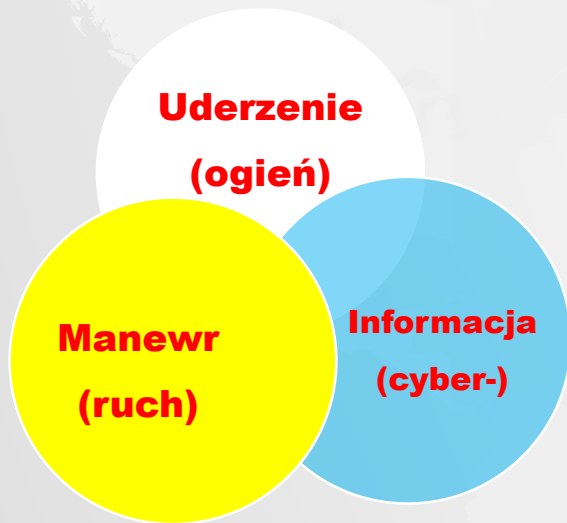
- **Zatrzymanie cyklu planowania i szkolenia operacyjno-strategicznego:**
 - **wdrożenie PSDO: plany operacyjne, ćwiczenie KRAJ-15/16 ...**
- **Chaos w programowaniu rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego:**
 - **programy pozamilitarne, Program Rozwoju SZ 2017-26, 3.fala modernizacji SZ, kontrowersyjna OT, NSR, szkolnictwo ...**
- **Zaniechanie uruchomienia nowego cyklu strategicznego**
 - **SPBN, doktryna info-bezpieczeństwa, odporność strategiczna...**
- **Zakłócenie współpracy międzynarodowej:**
 - **konflikty z sojusznikami, podważenie wiarygodności ...**

BUDOWAĆ ODSTRASZANIE KRAJOWE - DEFENSYWNE

- **Systemy obrony powietrznej, w tym przeciwrakietowej (zdolności przeciwdostępowe - A2/AD)**
- **Strategiczna odporność na agresję:**
 - **Operacyjne przygotowanie terytorium**
 - **Ochrona i obrona ważnych obiektów infrastruktury krytycznej na całym terytorium**
 - **Przygotowanie państwa podziemnego, w tym zbrojnego oporu/dywersji, na terytoriach okupowanych**
 - **Utrzymywanie potencjału mobilizacyjnego (możliwość rozwinięcia mobilizacyjnego sił zbrojnych)**
 - **System ochrony ludności w warunkach wojny**
 - **Powszechna edukacja w sprawach bezpieczeństwa**

INFORMATYZACJA/CYBERNETYZACJA: TRZECIA FALA MODERNIZACJI TECHNICZNEJ SIŁ ZBROJNYCH

Czynniki walki zbrojnej

- Pierwsza fala (pierwsza dekada XXI w.) – Program rozwoju SZ z 2001 r.:
 - F-16, Rosomak, Spike
- Druga fala (druga dekada) – program rozwoju SZ z 2012 r.:
 - Systemy przeciwrakietowe, śmigłowce
- Trzecia fala (trzecia dekada) – przyszły wieloletni program rozwoju SZ (wg GKRSZ na lata 2017-26)
 - Cyberobrona
 - Bezzałogowce (**NPSB**)
 - Broń inteligentna z technologiami satelitarnymi

ZAKOŃCZENIE

- **Zagrożenia nowej hybrydowej zimnej wojny**
- **Szanse i ryzyka sojusznicze**
- **Ryzyka i wyzwania krajowe**

Zapraszam
na:
www.koziej.pl
[@SKoziej](https://twitter.com/SKoziej)